

Dr. Čerch Tomiško

KNĚZ JINŮCHŮM

Dr Čeněk Tomáško

KNĚZ JINOUCHŮM

Nihil obstat:

Msgre Carolus Reban, Censor ex offio.

Imprimatur:

Msgre Joannes Cais, Vicarius Capitularis,

Budvicii Bohemorum,

die 17. 6. 1946. Nrus 4414.

DR ČENĚK TOMÍŠKO

KNĚZ

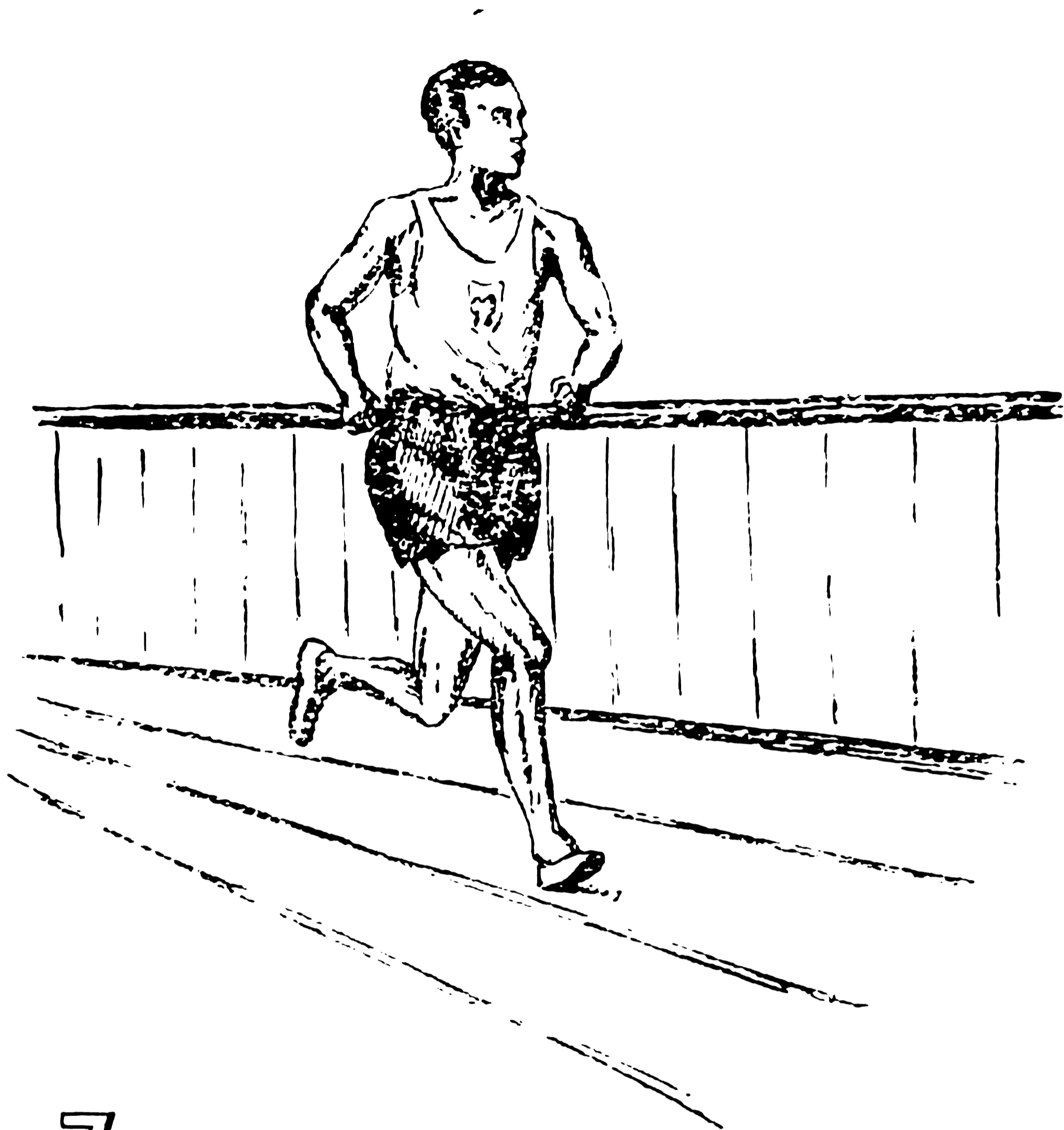
JINOCHŮM

Edice Petrinum, České Budějovice

*Hele, Boží klasy touží do stodoly . . .
Jak nedozírné moře je ten lán!
A není dělníků! Ó, jak to bolí!
Můj drahý, nejsi Ty snad povolán?!*

Nejuvětší světový zápas

Znáš, můj mladý příteli, jména: Wykoff, Owens, Harris, Heino, Adersson, Hägg, Strand, Balšán?

Jak bys neznal! Aspoň některé z nich! Vždyť tak horlivě sleduješ zprávy cizího i domácího sportu! A tihle patří mezi slavné uchvatitele světových rekordů.

Jen se přiznej, kolikrát tvou hlavou prolétla tajná myšlenka: »Kdybych také já . . . !«

Myslíš, že se budu tvému přání smát?. Ne, naopak! Mám je ve veliké úctě. A právě proto jsem k tobě přišel.

Podívej se, plně rozumím tvé mladé, nadšené jinošské duši. Vid', chceš se stát hrdinou?! Jsi člověk, který v sobě cítí sílu, a teď jen hledá, čemu ji dát. Něčemu velkému, slavnému!

Pojď, možná, že ti pomohu najít.

Uvažuj: Před lety šlo sportovním světem od úst k ústům jméno Fina, Paavo Nurmi. Byl vítězem na olympijských hrách 1920. Kdo o něm celkem mluví dnes? Sláva jeho zbledla, jiní ho zastínili.

A tak tomu bude za patnáct, za dvacet let s těmi, kdož nyní jsou na vrcholu slávy. Přejde čas a zapadnou. I sport a jeho rekordy patří k pomíjejícím věcem tohoto světa.

Ale tvé bohatýrské srdce chtělo by vítězství, které nevybledne, které se neztratí.

Pozor, příteli, teď jsme přišli k věci: Chápeš zajisté, že vítězství je ovocem zápasu.

Nuže, otázka, která je rozhodující pro hrdinou touhu tvého nitra, je tato: Je nějaký boj, je nějaký světový zápas tak velký, tak slavný a tak rozhodný, že jeho vítězství v sobě nese záruku nesmrtelné slávy?

Ano, můj jinochu, takový zápas je a čeká na vybrané mužstvo, čeká na svůj vítězný šik.

Víš, o co se to bojuje? O lidskou duši! Zachránit ji pro Krista! Vyrvat ji peklu! Jaký to velký světový zápas!

A kdo jsou bojovníci? Ti, kdož zaslechli výzvu svého Božského Kapitána, a když je volal, řekli: »Pane, tady jsme, tvé statečné družstvo!«

Přísahali mu věrnost, několik let trval jejich training, až pak jednoho slavného dne sklonili rytířsky svá kolena a do rozchvělých rukou přijímali zlatý pohár Kristova kněžství.

Snad čtyřicet, padesát let budou bojovat v závodisti světa. Až dokončí, odejdou — ale jejich sláva nezemře, poněvadž kněžství a jeho velikost trvá věčně . . .

Na zemi ovšem je nutno doplňovat mezery v řadách bojovníků. Nuže, hledáme nové ju-

niory, sestavujeme mladý vybraný team, připravujeme budoucí družstvo Krista-Velekněze!

Příteli, studente, hrdino, nechtěl bys i ty ochotně přichvátat a říci: »Půjdu i já!«

Čti a uvažuj!

1. *H vyřinám*

Vím, že se díváš důvěryplně do života, který je před tebou. Jak skvělé plány se honí tvou hlavou! Pryč se slepičí těžkopádností, kde narostly orlí perutě!

Nuže, o čem asi sníváš, když přemýšlíš o zítřku své životní pouti? Jsi arcif volný ve svém rozhodování a nikdo na světě nesmí na tebe činit nátlak. Strůjcem svého štěstí jsi ty sám!

Avšak zajisté neodmiřneš přátelskou prosbu, aby ses zadíval na chvíli i na ideál kněžství. A při tom pozorně naslouchej, co ti řekne tvé vlastní srdce!

Nejsi povolán i ty — za tímto velikým cílem?

VE SLUŽBĚ BOŽÍ

Slyšel jsi již legendu o svatém Křištofu? A vnikl jsi do jejího smyslu? Je tak hluboký!

Dvacet loket zvýši měl silák a obr Reprobis, kterému jednou přišla do hlavy myšlenka, že jeho svalnaté rámě je věru hodno, aby sloužilo jen největšímu králi na tomto světě. Ale záhy poznal, že nikdo na celém zemském okrsku není tak mocný, aby byl hoden jeho služby. Tu zaslechl první zprávu o Kristu, jehož království není konce. Kde jej však najít? Starý poustevník mu poradil, aby z lásky ke Kristu konal dobro tím, že bude přenášet lidi přes dravou řeku.

Jednou přišlo krásné malé dítě.

»Přenes mne na druhou stranu!« zaprosil hlásek tak lahodný, jako když andělé zpívají.

Reprobis se má ihned k činu. Ale krok za krokem se více chýlí, namáhavě kráčí, div že nepadne.

»Dítě, zdá se mi, že kdybych celý svět na sobě nesl, že by mi nebyl tak těžký!« pravi obr na druhém břehu.

»Nediv se, neboť jsi nesl netoliko celý svět, nýbrž toho, který jej stvořil! Jsem Kristus, tvůj Král, kterému tady sloužíš!« řekl s úsměvem hošík a zmizel.

A Reprobus změnil své jméno na Christophorus — Křištof. »Ten, který nesl Krista.«

Příteli, jinochu, nemáš-li duši ubitou všedností, musí tě tato legenda naplnit nadšením. Vždyť je to vylíčení tvé mladistvé duše! Dát se ve službu něčemu nejvyššímu! Není to touha i tvého nitra?

Teď jen záleží na tom, abys poznal, do jaké výše jsi schopen vzlétnout. To je však jisté, že nad veškeré sebeušlechtilejší hodnoty pozemské jest nekonečná Velikost, nevystihlá Krása a nevyčerpatelné Dobro — Bůh! A jemu sloužit je kralovat!

Zeptej se, milý příteli, Pedra Calderona de la Barca (1600—1681), slavného básníka sedmáctého století, a řekne ti, že kněžství je něco

víc než nejslavnější drama, vždyť v padesáti letech, kdy jeho jméno letělo od úst k ústům celým světem, prosí na kolenou, aby byl připuštěn ke kněžskému svěcení!

Zeptej se Františka Liszta (1811—1876), věhlasného virtuosa a komponisty, po čem se roztoužila jeho duše, po léta sycená nejen uměleckými úspěchy, nýbrž i rozkošemi tohoto světa, a před očima se ti vybaví scéna z roku 1865, kdy Liszt pokorně přijímá aspoň nižší svěcení.

Zeptej se Ludvíka Gastona Adriena de Ségur (1820—1881), prvorozeného syna hraběcí rodiny, talentovaného jinocha, jemuž vynikající pařížský malíř Pavel Delaroche prorokuje vysoký umělecký úspěch, co mělo větší sílu nad kouzlo malířské tvorby, a dovíš se, že dvaadvacetiletý Gaston ve svaté noci vánoční 1842 položil v Římě v kostele Al Gesú na oltář lístek s těmito slovy: »Pane Ježíši Kriste, před nejsvětější Svátostí oltářní v této svaté noci Tvého narození . . . slibuji a přísahám, že půjdu za svatým povoláním, jímž mne k sobě voláš.«

Vidíš, můj příteli, jak je mocný Král srdcí?
Chápeš, kolik krásy je v okamžiku, když při
postřižinách mladý muž se mu dává do služeb
slovy: »Pán je díl dědictví mého a kalicha
mého; Ty jsi, jenž mi navrátíš dědictví moje!«

NA KŘÍDLECH LÁSKY

Ovšem, k tomu je potřeba sirhujícího nadšení ducha. Být knězem, toť hořet a zapalovat! Žít a dávat žít! Milovat a učit lásce! Služba nejvyššímu Králi předpokládá duši plnou svatých ideálů. Vyhraněného a celého člověka, muže, který ví, co chce, rytíře, který se dovede bit pro zájmy svého pána.

Jenom shovívavý úsměv na rtech může nám vyloudit figura bohoslovce Petra z Kvapilovy hry »Oblaka«! Takový nijaký, tvarohový charakter, slaboch uvzdychaně hledící do oblak, o němž herečka Májka pronáší svůj názor: »Bude knězem — nač energii?!« (str. 64.)

Nevím, zda jsem v životě četl větu, která by byla pošetilejší! Jaké nepochopení vznešeného kněžství, ve kterém nejušlechtilejší city, jakých je schopno lidské srdce, vyznívají v hrdinnost činů!

Láska, ta pravá, veliká, čistá a svatá láska,

se pozná podle oběti. Nemluv mi o lásce, kde je sobectví!

A není kněžství životem lásky právě proto, že je životem oběti?! Pro koho? Pro duše, vykoupené krví Ježíše Krista!

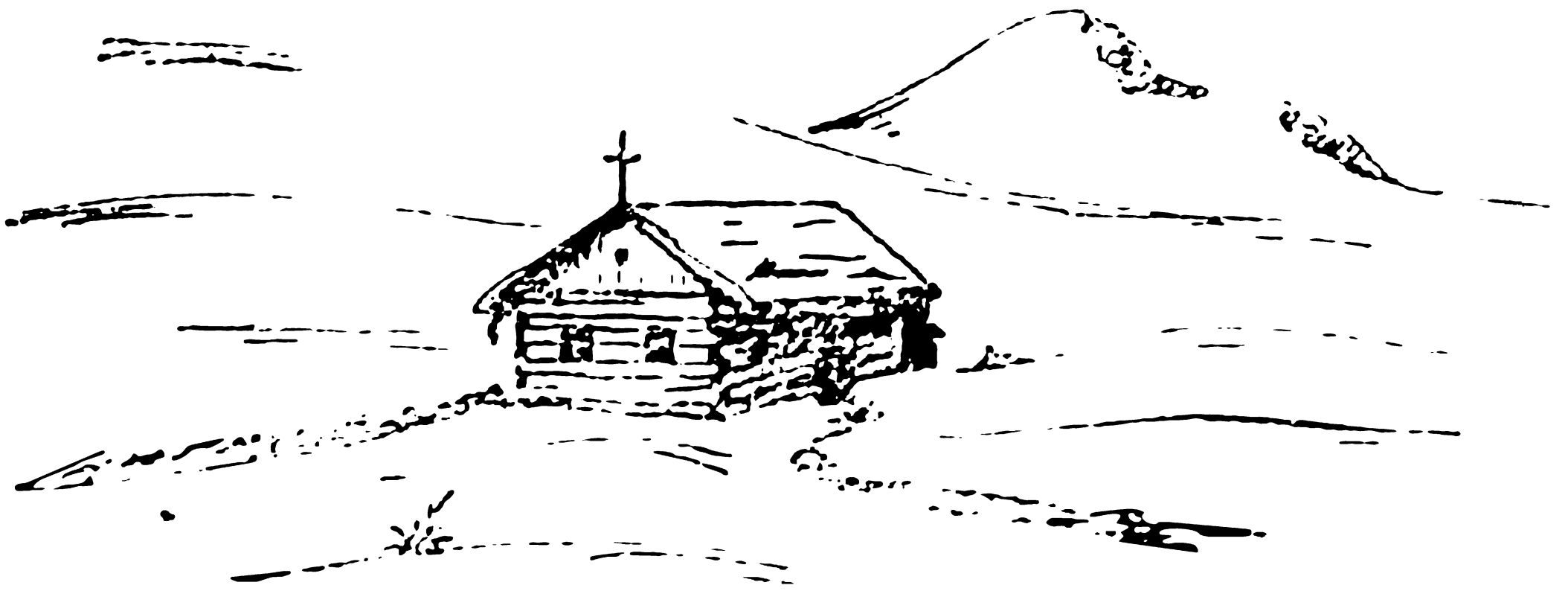
Chceš, příteli, doklad? Jeden ze statisíců, jimiž stkví se život tolika věrných sluhů Páně!

Přenes svou mysl na Aljašku mezi Eskymáky. Je tam katolická misie. Vyrostla z mučednické krve zakladatele, biskupa Segherse. Zastřelili ho roku 1886, když jim přinášel apoštolské srdce, které se nezaletlo dvou tisíců kilometrů cesty uprostřed mrazu a strádání.

Boží rozsevač padl, ale sémě vzešlo. Aljaška je dnes nadějnou misijní zemí. Kolik lásky a energie znamená být tam misionářem! Slyš tuto událost:

Na malé chatrči ční k nebesům kříž. Každý Eskymák ví, že tam bydlí kněz. Jednoho dne přijde k chatrči vyhladovělý muž. Když utišil nejhorší hlad, počne vyprávět:

»Čtyři dny jsem se svým synovcem na cestě. Přišli jsme o psy. Snědli jsme jejich maso, abychom sami nezemřeli hladem!«

»Kde je tvůj synovec?« ptá se misionář.

»Padesát kilometrů odtud zůstal ležet.«

»Vyhledám ho!« praví kněz odhodlaně.

»Otče, je to marné!« ujišťuje Eskymák.

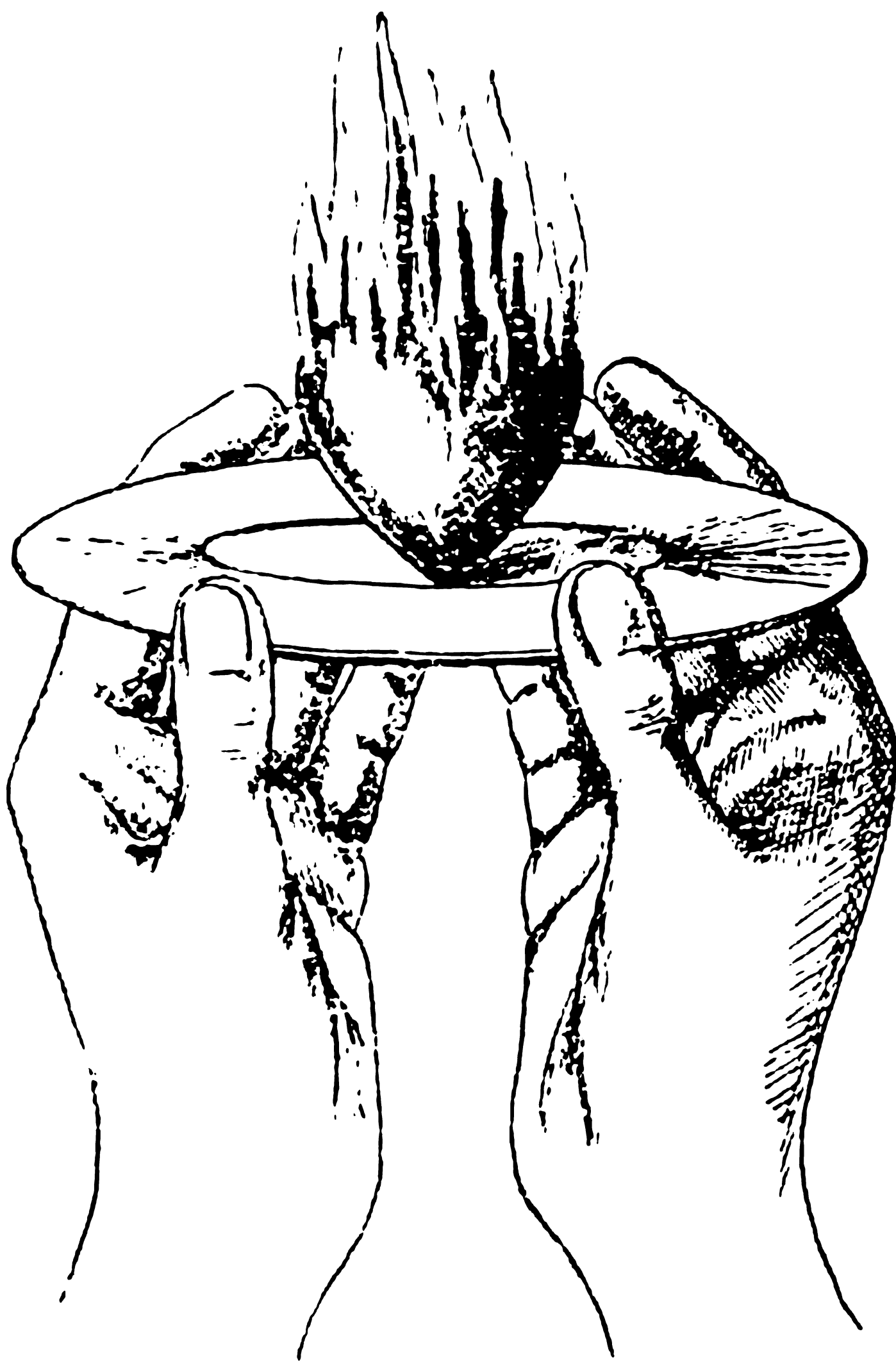
»Vyhledám ho!« praví ještě jednou misionář, zapřáhne psy do saní a rychle ujíždí.

Zvedá se sněhová vichřice. Po celý den skučí nad planinou. Kněz jen stěží se dostává kupředu. Avšak vytrvává houževnatě, den a noc. Jde o člověka, jde o nesmrtelnou duši, jde o Krista, který v tomto ubožákovi prosí o pomoc! Ráno spatří kněz v dálce hejno havranů. Tam jistě leží nebohý jinoch! Havrani čekají na kořist. Kněz se shýbá, pozoruje tep. Ještě znatelně se ozývá.

»Bohu díky! Žije! Je zachráněn!«

Tak zápasí misionář o každou jednotlivou duši.

Co tomu říká tvé mladistvé nitro, toužící po velkých činech? Není třeba jít až na Aljašku! Rozhlédni se trochu pozorněji kolem sebe a uvidíš, kolik je duší, které hynou. Jsou na tom snad hůře, než onen chudák, ležící na sněhové pláni. Vždyť zledovatět duchovně, toť horší

nežli zahynout mrazem! Kdo přinese těmto duším záchranu? Jenom ten, kdo hoří láskou, aby je mohl rozehrát! Potřebují Krista, a nedá jim ho leč kněz!

Není kněžství něco úchvatně krásného? Není projevem mužného hrdinství? Není to mohutný a plný život, tak skvěle odpovídající tužbám ušlechtilé mladé duše?

Když láska se pozná obětí, řekni mi, příteli, není kněžské srdce hořící výhní?!

Nerostou i tobě křídla touhy?

SE ZPĚVEM NA RTECH

Dnes je tak málo pravé radosti. Ku podivu! Náročná tabule, rozhlasové tlampače, světelné reklamy se předstihují v nabízení zábav — a lidé chodí s obličejem stále unuděnějším.

Dvacetiletý jinoch, který nedal si ujíti ani jeden ples, na konci masopustu mi řekl: »Život je otrava!«

Není to zjev na pováženou? Ve dvaceti letech být na dně svého idealismu!

A víš, příteli, kde to vězí? Mohli bychom tu opakovat slova, jež šest set let před Kristem napsal prorok Jeremiáš: »Opustili pramen vody živé a kopali sobě cisterny, cisterny rozpukané, které nemohou podržeti vody!« (Jer. 2, 13.)

Odkud ten vyprahlý suchopár v duších, tím odpornější, čím pošetileji je maskován vnější, mnohdy až šílenou nevázaností?!

A nyní porovnej! Církev, toť zpívající Matka, která ve svých písních neumlká ani tehdy, když krvácí ze sterých ran! Od ní její prvo-rození synové, kněží, dostali radost do vínku, jako životní úděl. Na jejím klíně naučili se říkat větu, s kterou každý den začínají nej-slavnější světové dějství, Mši svatou: »Přistoupím k oltáři Božímu, před Boha, který obveseluje mladost mou!« (Liturgie: Stupňové modlitby.)

Tato slova pronáší červenolící novosvěcenec právě tak, jako stříbrovlasý kmet, vždyť kde je život boží, tam nanejvýš stárne a slábne tělo, ale srdce zůstává mladé, svěží a zpívající!

Urbain Milly v knize »Yanetta« líčí smrt staříckého kněze. Bylo mu třiaosmdesát let; z toho šedesát sloužil Pánu, a celých čtyřicet byl farářem horské osady vysoko v Ardennnách. Křtil, vyučoval, oddával skoro všechny své farníky. A pak už křtil i druhou generaci. U všech byl doma, byl jim otcem, který každého jmenoval jeho křestním jménem. Často říkal s dobráckým úsměvem: »Znám své ovečky a ony znají mne!« Ovšem, také mnoho vy-

trpěl, ale jeho láska byla silnější než cizí zloba

Jednoho dne, když šel do filiálního kostela sloužit mši svatou, notně promokl. Zůstal v mokrých šatech a to mu při jeho vysokém stáří přivodilo nemoc a pak i smrt. Nejprve zánět průdušek, a že se nešetřil, nakonec i zápal plic.

Starý kněz po prvé nesloužil v neděli Mši svatou . . . Protože se opravdu necítil dobře, dal si zavolat mladého spolubratra ze sousedství.

Vztáhl své ruce k poslednímu pomazání, šeptaje posvátná slova. »Ať moji farníci vědí, že jejich starý farář, který tak často udílel poslední pomazání jejich drahým, nebál se nakonec ani sám pohlédnout smrti do očí . . . !«

Když přijal svátost a správně přerecitoval všechny modlitby, zadíval se staříčkový kněz s dobráckým úsměvem na mladého kněze, který stál před ním. Potom, jako člověk zkušený životem, řekl svému spolubratru, který teprve nedávno nastoupil k práci na vinici Páně:

»Můj drahý, dožil jsem se třiaosmdesáti let, což znamená, že jsem šedesát roků sloužil Pánu Bohu; orál jsem pečlivě svou skrovnou brázdu, jako jeho služebník . . . umírám spokojen . . . hleďte, a . . . kdybych mu měl znovu zasvětit svůj mladý život . . .« — odmlčel se trochu, aby nabral dech — » a kdybych tak měl učinit po desáté . . . v nadšeném věku dvaceti let . . . učinil bych tak rád . . . !«

A za okamžik potom:

»Pracujte horlivě . . . můj drahý . . . ! Zvolil jste si nejlepší úděl . . . nejlepší úděl . . . nejlepší úděl.«

Šeptaje tato slova, s očima upřenýma na kříž, tiše a s úsměvem vydechl staříčkový kněz naposled.

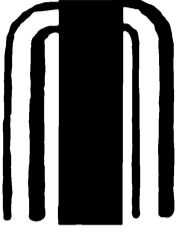
Spisovatel Urbain Milly dodává: »Viděl jsem umírat již mnoho lidí — ale na tuto smrt nikdy nezapomenu. Je krásné, je plné útěchy uprostřed šíleného shonu ve světě znovu nalézt smysl života při pohledu na staříčkého kněze, který umírá.«

»Zpívání jest vlastností duše, která miluje.

Zpěv pějíciho jest zářem svaté lásky,« tak duchaplně napsal svatý Augustin v třísté třicáté šesté řeči.

Nuže, čím jiným může býti kněžské srdce než zpívající Boží loutnou?

II. Správnou cestou

 ohu se domýšlet, milý příteli, že nový vhled do krásy kněžství snad zažehl ve tvé hrudi jiskru nadšení. Jak vznešený to cíl! Jak úchvatně odpovídající vzletu mladé duše!

Leč toto všechno nestačí. Jenom tehdy dosažení cíle může být zdrojem životního štěstí, když jsi k němu přišel po cestách, stanovených svatou vůlí Boží.

Čtrnáctého září 1941 na dvanácté stránce tehdejšího deníku »Národní politika«, v rubrice nadepsané »Všeobecný oznamovatel«, četl jsem toto:

Do semináře v úmyslu maje vstoupiti, prosím o radu moudrých a zkušených. Pro i proti. Pochopení důležité chvíle. Značka »Vděčný«, administrace tohoto listu.

Snad tě zaujme, jinochu, tento něčí svérázný nápad, a nepohrdneš snad ani odpo-

vědí, kterou jsem neznámému tazateli tehdy poslal. Bude informativní i pro tebe. Nuže poslyš! Napsal jsem takto:

»Milý příteli!

Odpovídám na Váš inserát v Národní politice ze dne 14. září 1941.

Předpokládám, že jste vyznání římsko-katolického, absolvent a abiturient gymnasia, buď klasického nebo reálného, a že jde Vám tu charakterně o vážnou skutečnost.

Za těchto předpokladů dovoluji mi upřímný výrok, že jste vzal věc do ruky za nepravý konec. Odpovědi, které dostanete — a jež s přejete: pro i proti — nemohou míti pro Vás za dané okolnosti Vaší anonymity a neznámosti, žádného významu. I ti, kteří Vám napíší: »Jděte!«, i ti, kteří napíší: »Nejděte!«, budou jednati ukvapeně, a v druhém případě možná i zahroceně.

Seminář, milý příteli, je průprava ke kněžství, a kněžství, plně chápáno — není zaměstnáním, jemuž lze si více méně navyknout podle výhod a vyhlídek, jež nám dává. Kněžství

je svaté povolání vyvolených duší, které slyšíce v srdci Kristův hlas: »Pojď a následuj mne!«, velkodušně a důvěryplně jdou za ním, uvědomující si, že za Kristem se jde cestou oběti.

Tedy, jak pochopíte, nikdo Vám nemůže jen tak naslepo radit, ani pro, ani proti, nemůže-li posoudit, zda si Vás Bůh volá či nikoliv. K tomu by bylo třeba znáti Vaš dosavadní život. Nejповolanějším rádčem měl býti Vaš zpovědník, nebo aspoň duchovní správce či katecheta, kteří Vás znají.

Máte-li však zvláštní důvody hledat radu jinde, a způsobí-li tento můj dopis ve Vás pocit důvěry, jsem ochoten Vám dáti bližší a konkrétnější — ovšem vždy jenom pravděpodobné, nikoliv naprosto jisté — posouzení Vaší duchovní dispozice ke kněžství, jestliže ovšem pravdivě a co možná nejobjírněji mi odhalíte svůj dosavadní život, zvláště po náboženské stránce, jakož i pohnutky, jež Vás přivedly k úmyslu vstoupit do semináře. To ovšem znamená vystoupit ze své anonymity. Teprve z toho dá se posouditi, zda podle

určitých známek lze u Vás mluvit o skutečném povolání ke kněžství. Modlete se, ať poznáte vůli Boží!

Zahrnuji Vás do vzpomínky při Mši svaté . . . .« — — —

Nevím, jak se dotyčný tazatel rozhodl. Na můj dopis se neozval. Ale přece jsem mu vděčen za to, že mi dal příležitost poučit jiné.

Ke kněžství si Bůh sám vybírá služebníky. »Nikdo nebere té důstojnosti sobě sám, nýbrž jsa povolán od Boha,« praví svatý Pavel (Hebr. 5, 4.). A slova, jež pronáší Spasitel apoštolům, platí i jejich nástupcům, kněžím: »Ne vy jste mne vyvolili, nýbrž já jsem vyvolil vás a ustanovil jsem vás k tomu, abyste šli a přinášeli užitek.« (Jan 15, 16.)

Ty však se ptáš: »Kterak poznám, že Bůh mě volá? Dostane se mi nějakého znamení od Boha? Co mimořádného: se to musí se mnou stát, abych poznal, že mne volá Bůh? . . . Kdybych o tom neměl jistoty, chvěl bych se bázní, že nepovoláný se vtírám do služby Boží . . .«

Bud' klidný, příteli, není třeba nijakých zvlášt-

ních znamení k rozpoznání povolání ke kněžství. Povolání se uskutečňuje tak, že můžeš si toho býti jasně vědom. Řeknu ti, čemu učí Církev.

Již v tak zv. Římském katechismu, této oficiální učebnici katolické Církve, čteme: »O těch lze říci, že je Bůh volá, které volají z á k o n i t í p ř e d s t a v i t e l é C í r k v e (II. 7, 3).

A veliký papež svatého života Pius X. schválil plně tento názor o podstatě povolání ke kněžství: »Nikdo nemá nijakého práva na kněžství prve, než jej k tomu svobodně biskup vyvolí. — Podmínka, kterou musí kandidát ze své strany splnit, ono t. zv. povolání ke kněžství, naprosto nezáleží, aspoň ne nutně ani podle pravidelného zákona, v jakési vnitřní touze uchazečově po kněžství, jež byla vnuknuta Duchem Svatým, nýbrž naopak: Aby byl kandidát správně povolán ke kněžství svým biskupem, netřeba k tomu ničeho jiného kromě pravého úmyslu spolu se způsobivostí, jež záleží v oněch darech přirozenosti a milosti a jež se osvědčuje tak ušlechtilým životem a tak dostatečnou vědomostí, že vzniká odůvodněná

naděje, že takový kandidát bude s to řádně plniti úkoly kněžství a svatě zachovávatí jeho závazky.« (Pius X. v listu ze dne 2. července 1912.. Enchiridon clericorum num. 860.)

Bůh volá — na lidském srdci je, zda se ozve. Petra a Ondřeje volal z rybářské loďky, Matouše z celnice, Šavla volal bleskem, Basilia a Řehoře našel v athénských školách, Jeronyma v rozmařilém Římě, Augustina v slzách kajícínosti, František Borgia byl povolán, když se díval na mrtvou královnu Isabellu, Ignác z Loyoly, když nudou trápen četl životy svatých.

Ovšem, to jsou povolání poněkud mimořádná. Obyčejně v srdci budoucího kněze roste povolání od nejútlejšího dětství jako krásný květ, zalévaný Boží milostí.

A jako sebeskrytější květinu — myslí si fialku — poznáme po vůni, tak i kněžské povolání má určité známky. Eucharistická zbožnost, láska k panenské Matce Boží, duch čistoty a oběti, toť několik hlavních.

Arciř, i zde platí: Nikdo není soudcem ve vlastní záležitosti. Proto je nezbytně třeba s dě-

tinou upřímností otevřít své nitro zkušenému duchovnímu vůdci, nejlépe v dobrých exerciciích, které vlastně vždy by měly předcházet důležitému rozhodování o volbě stavu.

Vyhledej si, příteli, co nejdříve dobrého kněze, dej mu vniknout do nejtajnějších zákoutí svého srdce a modli se k Bohu, aby jeho ústy dal ti jasně poznati, jaká jest tvoje životní dráha.

Jakmile však ti je zřejmo, že Bůh tě volá ke kněžství, pak nedopusť, abys toto svaté povolání ztratil!

Pomrzlá poupata květů — toť jen matný obraz takové duše. Tolik krásy a tolik užitku od ní čekala Matka Církev — a nyní je veľa po nadějích. Myslíš snad, že se na to při životním vyúčtování nebude ptát věčný Soudce?

Leč domnívám se, že tobě, můj příteli, jsi-li povolán, není potřebí této připomínky.

S důvěrou v pomoc Boží zachováš si svůj drahokam, a každému, kdo by na něj chtěl sáhnout, vypovíš boj!!

III. *Pres překážky*

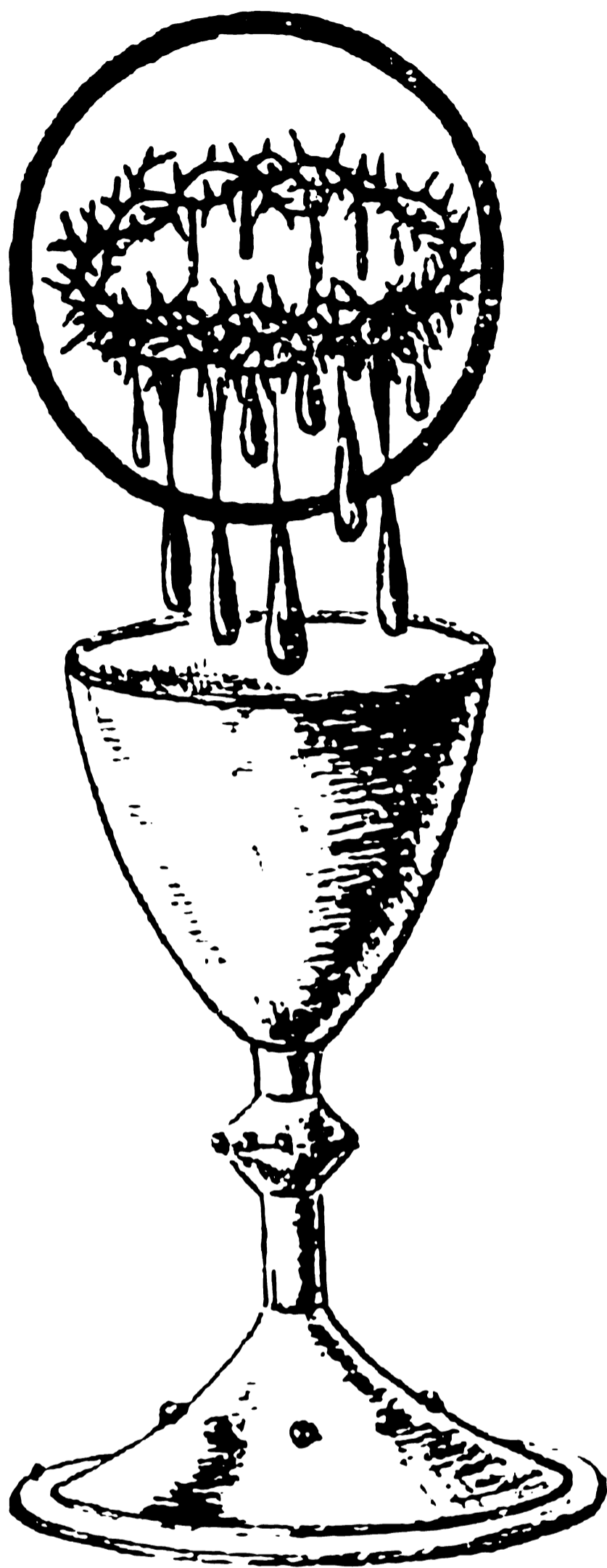
Ano, bez boje obyčejně to nejde. Vždyť po právu se říká: Co nás nic nestojí, zpravidla za nic nestojí.

Leč kněžství je příliš vzácné, příliš drahocenné, příliš krásné, než aby nám jen tak lacino spadlo do klína!

Ne! Toto svaté Kristovo kněžství musí být také naše, námi vyzískané, námi zaplacené! Co na tom, je-li kupní cenou třeba i krev našeho srdce! Kněžství za to stojí!

Znáš středověkou legendu o svatém Grálu? Byl tak nazván kalich, jehož Spasitel použil při poslední večeři. A do něho — tak praví legenda — Josef z Arimatie zachytil krev z Kristova boku, probodeného na kalvářském kříži. Převzácná tato památka je prý střežena v pevném hradě na nepřístupné hoře Montsalvage. A kdo jsou jejími strážci? Rytíři svatého Grálu!

Slyšíš, příteli?! Rytíři!! Bojovníci! Hrdinové!

Ale to všechno předpokládá nepřítele, boj, překážky.

Ano, a ty jsou! Bylo by naprosto pochybné, chtít ve tvém nitru vzbudit nadšení a nepřipravit tě na tvrdost zápasu. Tato jednostrannost mohla by být katastrofální.

»Není ohrožen, kdo je připraven!« — platí i zde.

Překvapuje tě tato řeč? Počkej, to ještě není všechno! Víš, kdo může být nepřítelem tvého povolání? Hádáš a pravíš: »Svět!« Ano, dobře jsi řekl, ale to je jenom část. Nepřátelství světa bývá celkem otevřené — a proto lze je úspěšně odrazit. Leč horší je to s nepřítelem, který číhá ve skrytu a dovede nás zaskočit. A víš, že tímto nepřítelem můžeš býti ty sám nebo tvoji nejbližší?! I t a d y, na této vnitřní frontě je nutno jednat jako rytíř Kristův! Velkodušně jít k svatému cíli přes překážky, stůj co stůj!

Dovol mi, abych tě na několik z nich upozornil. Jsou to námitky, pokušení, útoky, s nimiž se musíš umět jednou provždy vypořádat:

NAJDU V KNĚŽSTVÍ EXISTENCI?

Vidíš, příteli, chci mít plné pochopení pro tvé zájmy. Nemyslím ovšem, že jsi karierista, který ve směšném slavomamu se vžívá do bludné myšlenky, že životní náplň spočívá v honosných titulech. S takovým jinochem by bylo neúčinné vůbec o kněžství hovořit. Ale v každém člověku, a zvláště v mladém, jest a musí být určitá svatá ctižádost, abychom v životě duševně dostoupili co nejvýše a splnili svůj úkol co nejlépe.

Jedině toto si zaslouží po právu názvu životní existence: Být tu stoprocentně na svém místě!

Nuže, jsi-li Bohem volán ke kněžství, kde jinde budeš tím, čím býti máš?

Profesor pařížské Sorbonny, člen francouzské Akademie, kněz P. Auguste Joseph Alphonse Gratry (1805—1872), napsal vzpomínky z mládí, Souvenirs de ma jeunesse. V nich

popisuje vysoké aspirace, jež si dělala jeho světem opojená duše:

»Ve své obrazivosti jsem soustředil vše, co libezného mi mohla země nabídnout. Toto mé snění mělo neustálý vzestup. Od jednoho dobra již jsem zase spěchal k většímu a přitom ve svém nitru jsem volal: »Jen dál, jen dál Co bude potom?!«

A náhle tato otázka: »Co bude potom?« jej ohromí. Co bude potom??

»Generace jdou jedna za druhou — a jak rychle mizejí! Každý žije chvíli a potom odchází. Připadalo mi to jako zvlněný tok řeky, která pojednou se ztrácí kdesi v podzemí... Viděl jsem, jak v říčce poskakují malé vlnky; trvají, co bys okem mžikl, paprsek je pozlatí, a najednou klesnou do prohlubně. Takovou vlnkou jsem i já...«

A duše sedmnáctiletého Augusta Gratry začíná hledat nad prchajícími stíny tvorstva Existenci absolutní, věčnou, neměnnou, nalézá Boha, jemu dává se do služeb, stává se knězem — a je šťasten...!

Dát se Bytosti nekonečné, zda v tom není nejkrásnější náplň životního bytí?!

Ale snad řekneš, že jsem tvé otázce dobře neporozuměl. Že měla docela jiný, obyčejnější smysl: Budu mít v kněžství zajištěno živobytí?

Příteli, i s touto otázkou počítám, a odpověď na ni vyplývá z toho, co jsem předeslal.

Uvažuj přece: Bude Bůh ve své dobrotě snad méně štědrý než ty? On, který šatí polní květy a stará se o každého vrabce na střeše, jak nás ubezpečuje svaté Písmo! (Mat. 6, 28; 10. 29.) Slyšel jsi snad, že někde v celém křesťanském světě kněz zemřel hladem?

Na mariánském poutním místě kázal kněz s improvizované kazatelny tisícům věřícího lidu pod širým nebem. Uprostřed kázání začlo poprchávat. Tu najednou nad jeho hlavou se roztáhne široký deštník. Zbožná stařenka-poutnice se postavila za velebného pána a chránila ho před deštěm.

Kněz často na tuto příhodu vzpomínal a říkal: »Náš dobrý věřící lid nás nenechá ani zmoknout, natož bídně zahynout!«

Kněz nepotřebuje nadbytku, tím méně přepychu. Ale má-li opravdu otcovské srdce ke své osadě, nebude mít nikdy nedostatku, i kdyby snad Církev byla ochuzena o hmotné prostředky.

Ženevský biskup svatý František Saleský říkal žertovně: »S církevním majetkem je to jako s mými vousy. Čím víc jsou holeny, tím více rostou!«

Tedy, můj příteli, sursum corda! Toť heslo kněžského optimismu! Neotřesena zůstávají slova věčné Pravdy: »Hledejte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho, a toto všechno bude vám přidáno.« (Mat. 6, 33.)

CHTĚL BYCH PROSPĚT NÁRODU!

Výborně! K takovému předsevzetí mohu ti jenom blahopřát! A zároveň dodávám, že není většího vlastenectví, než býti dobrým, svatým nězeml

Národy nečiní velkými a silnými jejich rozáhlé území, hospodářské bohatství nebo vojenská moc. To všechno nutně dříve nebo později selže, není-li v nich duchovní a mravní síly.

Jenom lidé mělkého rozumu mohou smýšlet jinak.

A dnes více než jindy — po těžkých ranách, jež zasadila doba války — náš národ potřebuje opravdu mimořádného duchovního zúčastnění.

Je nám tolik třeba vybřednout z nízkého občectví, vzájemné nenávisti a z ubíjejícího motařství. Potřebujeme živých, ohnivých důkazů, že lze se obětovat, že lze milovat, že

lze žít duchovně — a toho všeho má být dokladem mladý kněz. »Živý vykřičník nadpřirozena,« tak by se mohlo o něm říci.

Celým svým zjevem káže: »Bratři a sestry, z vás jsem vyšel a pro vás tu jsem. Nuže, pamatujte, že existuje víc nežli hmota! Je Bůh a vy máte duši!«

Svým úřadem jsa pověřen, aby bděl nad posvátností rodiny, a zvláště mládeži ukazoval cestu mravní čistoty, upevňuje a střeží samotné základy národního života. To je to nejpotřebnější, co naší vlasti může zabezpečit mír a požehnání.

Kromě toho, příteli, pomysli na naše pohraničí. Celé kraje, desítky farností jsou úplně bez knězel A jsou tam přece naši lidé jako stádce bez pastýře. Není to vlastenectví — ne to tlachavé, ale činorodé — rozmnožit řady českých kněží, jichž je tak tragicky drtivý nedostatek?!

ALE JSOU TU RODIČE A PŘÍBUZNÍ!

Tedy ohled na lidi, že?! Milý jinochu, rozhodujícím činitelem ve volbě povolání můžeš a musíš být jenom ty sám! Ani rodiče, ani kdokoliv jiný nesmí tebe ke kněžství nutit, ale právě tak ani tobě v něm zabraňovat.

Obyčejně však nejde o nic jiného, než o trochu příkoří a nepříjemností, jež ti nutno přetrpět. A byl bys opravdu mravní slaboch, kdybys hned na první útok lidských námitek a předsudků se zbaběle vzdal!

Právě naopak, musíš sice taktním, ale přitom nesmlouvavým způsobem umět říci jasně i rodičům, že je třeba spíše poslechnout Boha než lidi!

Jak často z rodičů mluví jen zaslepená láska, která teprve později prohlédne svůj omyl.

Zmíněný Monsignore de Segur se rozhodl ke kněžství proti vůli své matky. Jeho bratr Anatol takto o tom píše:

»Matka, ač křesťanka, dověděvši se o jeho rozhodnutí, byla celá zoufalá a namáhala se všemožně, aby ho od úmyslu toho odvrátila. Hádajíc se takto s Bohem o svého syna, myslila, že ho chce pouze vyrvat z okamžitého zaslpení, jímž ke své nenahraditelné škodě šlape po vlastním pozemském štěstí. Obdivuhodný list, jež Gaston napsal rodičům, zůstal bez výsledku: matku neosvítil, neodzbrojil. Gaston později vyprávěl, že dostal-li tehdy list, psaný v slzách tou, která ho tolik milovala, neměl odvahy otevřít jej doma, nýbrž zašel si do kostela, a tu kleče před svatostánkem, četl jej jako slova umírající matky. Ale tyto boje mezi láskou k Bohu a láskou k matce utvrdily ho tím více ve svatém povolání. Ze zápasu vyšel vítězně, posílen ke každému dalšímu boji.

Po letech matka vypravovala — snad z pokory, snad k útěše jiných matek — kam až zabíhala její slepá láska. Leč ponenáhlu zoufalství ustupovalo odevzdání do vůle Boží, ano i radosti, a to radosti rostoucí až do konce jejího života. Syn, o němž myslila,

že jest pro ni ztracen, náležel jí tím více, čím více náležel Bohu.«

Paní de Segur zemřela 9. února 1874, šťastna v náručí svého syna-kněze. Hle, jak ji miloval:

»Sotva Monsignore de Segur zavřel své matce oči, se srdcem zdrceným, ale s duší svatě radostnou ve vzpomínce na její věčnou spásu, odebral se do kaple sloužit za ni mši svatou. Při nejsvětější Oběti plakal tolik, že celé jeho kněžské roucho bylo jako ve vodě smočené. Obdivuhodné sdružení přirozených i nadpřirozených citů, jež si nejen nepřekážely, nýbrž vzájemně se sílily, vzrůstaly spolu v tomto vznešeném srdci a dodávaly celé jeho fysiognomii nevýslovného půvabu a kouzla! Ach, kdo byl ryzím člověkem a ryzím knězem více než on?« —

Odhodit kněžské povolání z ohledů na lidi, jaká to zpuchřelost charakteru a jaké nebezpečí smutných konců!

Roku 1771 hlásil se v Arrasu v kapucínském

klášteře jinoch. Prosil Patera kvardiána, aby prozkoumal, zdali má povolání pro kněžský stav. Po dlouhé rozmluvě a poradě vyslovil představený své mínění, že jinoch má řeholní povolání a dal mu doporučující list pro novicmistra. Kandidát si vyprosil ještě několik dní, aby se mohl rozloučiti s příbuznými, a potom začít noviciát. Kvardián dovolil. Leč co se stalo? Rodiče, příbuzní a přátelé jej přemluvili, aby svůj úmysl změnil. Jinoch tedy místo na kněžství šel studovat práva. Později se stal advokátem a potom se domohl dokonce i vlády ve své vlasti. Jak se jmenuje? Je to smutně pověstný Maximilián Maria Isidor Robespierre, krvavý kat svého národa, který nakonec 28. července 1794 skončil pod toužou guilotinou, kterou dal popravit tisíce nevinných obětí.

Hle, co způsobila zkáza jediného kněžského povolání!

Chceš, příteli, opačný protějšek?

Mladý francouzský šlechtic stál před svými rodiči, aby jim oznámil své rozhodnutí stát se knězem. Otec se na něho vážně zahleděl.

»Uvědomuješ si také, že jsi poslední svého rodu, který tebou vymře?«

Tu se syn vzpřímil: »Tatínku, je ctí pro náš rod, smí-li být ukončen knězem.«

Otec chtěl jen zkoušeti smýšlení svého syna. Oba rodiče dali vřelé požehnání jeho velikému životnímu kroku. Mladý muž, Eugen de Mazenos, se stal knězem, biskupem, zakladatelem Oblátů Neposkvrněného Početí a tím Otcem rodiny, která je dnes rozšířena po všech dílech světa. —

»Ale moji rodiče jsou chudí!« namítneš.

To že by měla být překážka?! Vždyť Ten, »který se pro nás stal chudým, abychom zbohatli jeho chudobou« (srovnej 2. Kor. 8, 9), tak často si volí služebníky oltáře právě mezi chudými.

Na kolika čelech někdejších chudých chlapců spočinula po letech sama papežská tiára!

Matka Benedikta XI. (1303—1304) byla chudá prادلena. Hadrián IV., syn anglického rybáře, měl tak tvrdé mládí, že večer chodil studovat pod přístavní svítilnu, poněvadž doma nebylo ani na louč. Sixta V. (1585—1590)

snad žertem se jednou ptali, je-li pravda, že pochází z jasného domu — mínili tím šlechtictví. Papež se zasmál a řekl vtipně: »Ó, ano, nám doma slunce svítilo dřevou střechem rovnou až do kuchyně!« A Pius X.? (1903—1914) Jaký nadbytek mohl mít synek obecního poslíčka, jehož denní příjem byl celých — padesát haléřů, a majetek: chatrný domek, tři kamenitá políčka a hubená kravka?! A když doma po skývě chleba se natahovalo deset párů rukou, nedivíme se, že student Beppo — tak mu říkali — po čtyři roky dvakrát denně běhával sedm kilometrů cesty z rodného Riese do Castelfranco b o s, v jedné ruce učení, v druhé střevíce, které obouval až před městem, aby ušetřil podrážky!

Neměj strachu, milý příteli! Chudoba cti netratí a Boží ruka vždy je otevřena. Toužíš-li po kněžství, avšak nedostává-li se tvým rodičům prostředků na studijní náklad, svěř se s touto starostí duchovnímu správci, který již ti poradí, jak se máš zařídit, Pán Bůh se vždycky postará o to, abys i přes tuto zdánlivou obtíž mohl uskutečnit vroucí přání.

Svatého Dona Boska, když jako chudý bohoslovec vstupoval do semináře v Chieri r. 1835, oblékli jeho spolufarníci od hlavy až k patě. Světec i po letech říkával s úsměvem: »Já jsem vždycky potřeboval pomoci všech!«

Ovšem na kněžství nelze se dívat jako na zaopatřovací ústav příbuzenstva. Kněz zůstává sice stále synem a sourozencem a dluh své vděčnosti má dokazovat nejen pouhým slovem, nýbrž i činem, pokud je toho opravdu třeba. Nikdy však nesmí zapomenout, že kněžstvím se stal otcem velké duchovní rodiny své osady, jejíž zájmy musí mu býti nad prospěch příbuzných!

Jak hrdinné a čisté smýšlení bylo v matce Dona Boska, která mu v den jeho primice, na svátek Nejsvětější Trojice, 6. června 1841, řekla: »Ode dneška myslí jen na spásu svěřených duší, a se mnou si nesmíš dělat žádných starostí!«

Budoucnost ukázala, jak bohatě odměnil Bůh velkodušnost této prosté ženy. Kdekoliv se řekne jméno: »Don Bosko,« tam v ozvěnu za-

zní i vzpomínka na »maminku Markétu«. Nebylo by tohoto velikého světce a apoštola mládeže, kdyby nebyl měl svatou, nezištnou a obětavou matku!

Toto štěstí, milý příteli, přeji i tobě!

JAK TO BUDE SE STUDIEM?

Studium je nutný předpoklad kněžství, zvláště v dnešní době, kdy je třeba víru nejen hlásat, nýbrž i hájit.

Jsou směšné představy některých lidí o našich seminářích. »Prosím vás, co tam těch pět let děláte?« ptala se prostoduchá osoba bohoslovce. »Vždyť naučit se křtít, oddávat a pohřbívat — to nemůže být tak hrozně těžké!«

Takové dotazy působí dojmem žertu, který se nevydařil.

Skutečnost je, že v theologii se musí dlouho a mnoho studovat — a ještě skoro ani pět let nestačí.

Ale není potřeba se studia bát! Především theologie a jí předeslaná křesťanská filosofie jsou vědy tak krásné, že duše jenom trochu ideální najde v jejich pravdách ušlechtilou radost.

Ovšem, i zde platí, že bez práce nejsou koláče. Seminární léta prolelkovat, jak mnohdy se to dělá na střední škole — toť prostě vyloučeno.

Kdo si však přináší správný úmysl státi se dobrým knězem, zajisté čestně dostojí studijní povinnosti. Je-li méně nadaný, přemůže začáteční obtíže zvýšenou pilností, a pomoc Boží nedá na sebe marně čekat.

I mezi světci máme kněze, kteří v době theologického studia šli pracně přes překážky. Kolik námahy musil vynaložit svatý Josef z Kupertina, nebo svatý farář arský Jan Křtitel Maria Vianney!

Ani při pozdním povolání, kdy paměť není již tak svěží a pružná, není potřeba smutně věšet hlavu. Při zbožnosti života a při dobré vůli nikdy i v pokročilém věku není příliš pozdě začít. Což nebylo svatému Ignáci, vousatému, bývalému důstojníkovi, plných třiatřicet roků, když r. 1524 v Barceloně zasedl do lavice mezi školní mládež, aby se začal učit latině? A na kněze byl vysvěcen 24. července 1537, když mu bylo čtyřicet šest roků.

Ostatně v každém semináři je kaple se svatostánkem. A víš, kdo v něm přebývá? Deus entiarum Dominus, jak to praví Písmo svaté

(Král. 2, 3.) V listě svatého Jakuba můžeš ti jasné ubezpečení: »Postrádá-li někdo z vás mudrosti, vyprošuj si ji od Boha, jenž dává nám prostě a neomlouvá, a bude mu dáno!« (k. 1, 5.)

I takový veleduch, jakým byl autor theologické Summy, svatý Tomáš Akvinský, narazil v studiu nejednou na potíže, před nimiž lidský rozum cítil svou malost. Co dělával světec takových chvílích? Byl-li v kostele sám, kladl hlavu na svatostánek a prosil svátostného Spasitele o světlo . . . A vždycky byl vyslyšen!

A COŽ CELIBÁT?

Příteli, v této věci ti musí být od počátku zcela jasno : V římskokatolické Církvi nelze pomýšlet na svatou službu oltáře a mít srdce rozdělené mezi Boha a tvora. Bylo by hrozným hříchem a neméně hrozným neštěstím, kdybys, rozhoduje se pro kněžství, nechtěl dáti na obětní patenu své srdce c e l é !

»Hle, my jsme opustili všechno a následovali jsme tebe« (Mat. 19, 27), tato slova Petrova musí býti úvodním pozdravem, který řekneš se svými druhy Spasiteli při první adoraci v seminární kapli. A nesmí to být řečeno smutně, zatrpkle a z donucení! Ne, stotisíckrát ne!! Takovým tě tvůj Mistr a Pán míti nechce!

Na křižovatce života máš na vybranou a můžeš svobodně volit: Buď pomýšlíš na rodinný život, a pak kněžství není pro tebe; anebo toužíš po kněžství, a potom nemůžeš pomýšlet na pozemskou lásku.

Dar tvého srdce Bohu musí být plně u vědomělý a do důsledků promyšlený. Musí v něm jiskřit ušlechtilost velkomyšlné mužnosti!

Zda máš v sobě toto šlechtictví ducha, i za cenu vlastní oběti státi se »všechno všem« (1. Kor. 9, 22), to musíš bedlivě zkoumat ve chvílích pokorných modliteb a upřímných porad se svým zpovědníkem.

Jakmile však jasně poznáš, že Bůh tě volá, nepochybuji o tom, že ti dá i sílu, aby sis vítězně vybojoval lili kněžského panictví, i kdyby celé peklo chtělo ti ji vyrvat. »Všechno mohu v tom, který mne posiluje!« (Filip. 4, 13.)

Chceš znát důvody kněžského celibátu?

Velmi krásně je podává pastýřský list česko-moravských biskupů ze srpna 1919, kdy bylo nutno čeliti podvratným snahám určité skupiny lidí, kteří — jak příští léta ukázala — nakonec ztroskotali ve víře.

Dovol, abych ti mohl uvést výňatek:

»Kněz musí být panický pro svou svatou službu u oltáře, protože den co den chová ve svých rukou toho, jenž z Panny se narodil, pa-

ky žil, a jehož poslední pohled s láskou
činul na učedníku, jenž pro svou panickou
byl zvláště milý. Když ve chvíli proměnění
chny hlavy se chýlí, aby se klaněly, tu kaž-
sám cítí: Tento muž stojí příliš vysoko, než
mohl býti mužem některé ženy!

Panický musí býti kněz také pro své ostatní
svátne úkony: jakožto kazatel pravdy, který
sí člověku, naplněnému závistí, hlásati: »Ne-
žádáš cizího statku!« jako zase rozmařilé-
a bohatému zahaleči: »Nesesmilníš!« Komu
takto ustavičně bojovati s náruživostmi, toho
mějí ohledy na ženu a děti činiti němým!
ožto lékař duší a důvěrník, vzhledem ke vše-
m hříchům a utrpením, má míti u věřících
omezenou důvěru, která předpokládá při-
n neporušitelnou mlčenlivost. Ale taková dů-
a může býti věnována pouze člověku ne-
ratému! — Jakožto těšitel nemocných a u-
rajících nesmí se lekat ani smrti.

Panický musí býti kněz pro svůj vztah ke
stu, jemuž a s nímž celá jeho osobnost má
li přinesena za oběť ke zvelebování Boha a
spáse duší: »Kdo miluje otce neb matku

více než mne, není mne hoden«. (Mat. 10, 37.)

Panický musí být kněz pro svobodu Církve, maje býti hotov, jakožto voják Kristův, všechno pro ni obětovati.

Panický musí být kněz kvůli své osadě, pro niž má přinášeti všelikou oběť. Ale rodina zne-možňovala by mu nezištnou a každodenní obě-tovnost.

Panický musí být kněz v této naší době, která popírá vše nadpřirozené a všelikou mrav-ní svobodu, která má svůj základ v milosti. Za takových okolností musí ti, kteří hlásají nad-přirozenost, sami sebe stavěti jiným před oči jakožto živoucí důkaz nadpřirozenosti a vlády ducha nad tělem. A to se děje svatě zachová-vaným celibátem. Proto také naše do smysl-nosti zapadlá doba má takový odpor proti kněžskému celibátu, který se jí trapně dotýká.

Co by mohl ženatý klerus říci milionům u-bohých, utrápených lidí, kterým oběť a odří-kání jest každodenním podílem, co statisícům dívek, které nemohou si založiti vlastní ro-diny a ocitají se v kruté mravní nouzi? A zdaž by »vydědělci společnosti«, jak sami se nazý-

vají, byli ochotni přijímati slova útěchy od těch, kteří ničeho nepohřešují a ničeho si neodpírají? Proto je celibát netoliko ozdobou Církve, nýbrž také její mocnou oporou. Ovšem pak musí býti kněžstvo opravdu neposkvrněné! A celibát není těžký, nýbrž naopak je lehký knězi, který se vystříhá příležitosti, setrvává v milosti a věrně plní své povinnosti.

Toliko nevědomost může tvrditi, že kněžské manželství je lepší než pohoršení. Pohoršení by kněžským manželstvím nebylo, nýbrž naopak by jich přibylo! Špatný kněz se nepolepší tím, že se mu dá žena, nýbrž tím, že se obrátí. Jako v manželství řád a mrav se udržuje jen nezvratnou zásadou nerozlučitelnosti, tak také nikoliv zrušením celibátu, nýbrž jeho zachováním zabezpečuje se řád a kázeň i čest Církve Kristovy. Těm pak, kteří dávají pohoršení, Církev zarmucují, právem lze říci: Ustaňte hlásati manželům dokonalou věrnost a svobodným dokonalou zdrženlivost! Neboť kterak může kněz, jenž prostřed svatyně této ctnosti nezachovává, kázati ji těm, kteří žijí uprostřed ustavičných pokušení? Samoten žije kněz ve světě,

který ho pronásleduje, ale který mu také svě-
řuje svá tajemství, aby jako jeho Mistr mohl
býti světu cestou, pravdou a životem!» —

Ale, můj drahý příteli, myslím, že dobře vi-
dím do tvého nitra. Jsi mladý a ve tvých pr-
sou buší srdce, které nejednou se zachvělo
v přítomnosti dívky. Při tvém charakteru věřím
ti rád, že v tomto citu nebylo nic nízkého, nic
nečestného. Byla to spíše touha duše po přátel-
ském vztahu s ušlechtilou ženskou bytostí. Toť
přirozený sklon, jehož původcem jest svatý a
moudrý Tvůrce.

Není tedy celibát velikým ochuzením o tento
vzácný vliv, jež na tvoji duši by mohla mít
ctnostná dívka?

Místo odpovědi dám ti přečísti překrásnou
stránku, kterou řeholní kněz z Tovaryšstva Je-
žíšova Pater Hardy Schilgen končí knihu: »Ty
a ona«:

»Řikává se arcib, že mladý muž v sobě cítí
jakousi přirozenou nutností sklon k druhému
pohlaví, a že mnohým lidem bývá duševní po-
třebou, míti přátelské vztahy k ušlechtilé žen-
ské bytosti. A že tedy styk s ušlechtilou ženou

může na něj provozovati neobyčejně cenný blahodárny vliv. Při tom bývá poukazováno na středověk s jeho »milostnou službou«.

Nelze popíráti, že by toto tvrzení nemělo jisté oprávnění. Jde jen o to, aby byly zjištěny podmínky, za kterých by bylo tohoto zušlechťujícího vlivu také skutečně dosaženo, a aby byla nalezena ženská bytost, která by všechny takové podmínky vyplnila.

Taková žena by musela býti ideálem čistého ženství, takže mladý muž by na ni mohl pohlížeti s úctou. Pohled na ni musil by v něm buditi úctu k ženské důstojnosti; z ní musil by vycházeti dech takové povznešenosti, která vylučuje každou nečistou myšlenku. Ona pak musila by jej chápati, míti porozumění pro jeho osobitou povahu, pro jeho přednosti i chyby. Svrchovaně výhodné by bylo, kdyby jí mohl důvěřovati jako matce, kdyby jí směl odhalovati své nejtajnější nitro, aniž by se musil báti, že se na něj rozhněvá nebo rozmrzí nebo jím pohrdne a odvrátí se od něho.

On by také musil pojmouti k ní tak hlubokou náklonnost, že by již nemohl od ní upustiti,

nýbrž znova a znova by se na ni obracel, aby mu radila, jej po případě kárala a jemu pomáhala. On by se směl k ní s důvěrou přibližovati i tenkrát, když by byl v boji tohoto života raněn nebo přemožen, když by ztrácel mysl a truchlivě by se ohlížel po pomoci a posile, aby ona svou mateřskou rukou zavázala jeho rány, dodávala mu mysl, jej těšila a vzpružovala.

Ona by musela být taková, aby sama šla za ním, když by se uchýlil z pravé cesty, aby jej jakýmsi laskavým násilím přivedla nazpátek a zachránila. A každého času musil by k ní mít přístup, ba, ona by musila být ustavičně u něho, tak aby si byl vědom, že její oči na něm spočívají, a aby proto neučinil nic, zač by se musil před ní stydět. On by musil mít možnost, aby mohl kdykoliv před ni předstoupit, pohledět do jejích dobrotivých očí a tázat se, zdali je s ním spokojena.

Ona by konečně musila být tak vznešená, veliká a mocná, aby mohl být na to pyšný a nalézt v tom svrchovanou radost, že se do-mohl její pozornosti, jejího zalíbení, její lásky;

musil by si vyprošovati jako svrchovanou
zeň, aby směl býti jejím rytířem.

Ale je vůbec možno najít na světě ženu tak
echtílou?

Na zemi bychom ji marně hledali — ale
ižeme ji nalézt na nebi. Víš, koho tím mys-
lím. Jest to vznešená *Matka Boží*.

Ona jest nejkrásnější ideál čistého ženství, matka a panna zároveň. Ani nejslabší dech hříchu nezakalil čistého zrcadla její duše. Ona je bytost lidská jako tvá sestra, ale ona jediná je všechna čistá, všechna bez poskvrny.

Nevýslovné kouzlo vychází od ní a roze-
hřívá a rozněžňuje srdce a budí v něm touhu,
skutečný stesk po čistotě a nevinnosti, po po-
koji a míru. Před jejím obrazem umlká bouře
náruživosti a nečisté myšlenky prchají před ní,
jako netopíři a můry prchají před sluncem, pro-
tože se štítí světla. Pohled na ni probuzuje
v tobě všechno dobré a ušlechtilé, vlévá ti
do mysli čisté, velké myšlenky, budí v tobě
úctu k ženské důstojnosti a statečné předse-
vzetí, že kvůli ní budeš ctíti a vážiti si každé
dívky, každé ženy.

Kdybys však již byl padl, ba snad hluboko
klesl, ona tě může zachrániti. Ona tě nezamít-
ne, neboť ty jsi její dítě; ona tě neopustí,
jestliže ty neopustíš od ní. Budeš-li se k ní blí-
žiti s plnou důvěrou, ona naplní tvé srdce pal-
čivým studem: Ona je tak čistá a ty tak ne-
čistý! A ona ti nedá pokoje, dokud neočistíš

své duše od hříchu a viny. Když pak k ní opět přijdeš, pohlédne opět přívětivě na tebe svýma mírnýma, dobrotivýma mateřskýmá očima; usuší tvé slzy, dodá ti opět myslí, potěší tě a dá ti požehnání.

Ji těší, když ti může býti nápomocna v boji, jestliže ji o to prosíš. Když se k tobě blíží nepřítel našich duší, když je nebezpečí, že ochabneš, tenkrát ji vzývej o její mocnou ochranu. Ona ti pomůže v boji o nejkrásnější ctnost.

Vroucí horlivé uctívání nejsvětější Panny může míti na tebe tak mocný a zušlechťující vliv, že snadno překonáš všechny obtíže. Ona je s to, aby naplnila tvé srdce takovou láskou k čistotě a úctou k ženské důstojnosti, že ti bude naprosto nemožno počínati si nízce s některou sestrou tvé nebeské Matky . . . !« —

Zda po těchto úchvatně krásných slovech se nerozjásá tvé nitro májovou písní na počest Požehnané mezi ženami, Nejčistší a Nejkrásnější, a zda před celým světem v záru mladistvého nadšení neprohlásíš jí své veliké vyznání lásky: »Jako lilie mezi trním, tak jest přítelkyně má mezi děvami!?!« (Píseň, 2, 2.)

Být knězem, není zdeptat v sobě lidství
a jít jak za pohřebním průvodem!
Ba právě naopak! Mně pro panictví
je láska k Ženě mocným důvodem!

Když do dlaní mi klade svoje Dítě, —
kdo nevzpomněl by při tom na Betlém?! —
tu šeptám jí: »Jak vroucně miluji Tě!«
a v duchu líbám jejích šatů lem.

A svatě pochodně mi v očích vzplanou
a přísahám jí, láskou zanícen:
»Má Nejsladší, když Ty jsi čistou Pannou,
tož neměl bych i já být — panicem?!«

Na sledanou v Eucharistii

Nyní, můj drahý, mladý příteli, když jsem ti otcovsky vše řekl, ponechám tě tobě samému, abys v tichu mohl uvažovat.

Ale ještě několik vět — takřka na památku!

V první světové válce na francouzském bojišti udál se dojemný výjev:

Mladý voják, Kanadčan, byl smrtelně raněn. Leže v tratišti vlastní krve volá po knězi. Jeho úpěnlivý hlas slyší vojenský kaplan, vzdálený několik kroků, rovněž těžce raněný. Střepiny granátu mu urazily obě ruce. Kněz namáhavě se zvedá a vrávoravým krokem přiblíží se ke kamarádovi, nechávaje za sebou krvavé stopy.

»Příteli, mám na prsou v zlaté schránce nejsvětější Svátost. Nemohu ti ji však podat — vezmi si ji sám!

Raněný voják zkrvavenýma rukama podává si Tělo Páně. Jaký to velebný okamžik!

Brzy nato oba — kněz i mladý muž — ležice vedle sebe, takřka současně vydechli duši.

Když utichla válečná bouře, na tomto místě, prosyceném krví obou hrdinů, byla zasetá pšenice, přivezená z Kanady. Uzářené a sklizené klasy poslal biskup dijonský zpět do Kanady, aby z jejich mouky byly zhotoveny svaté hostie. Byly určeny pro tamní jinochy, kteří ve svatém přijímání si chtěli vyprošovati milost, aby Krev Ježíše Krista, takřka jakoby smíchaná s krví těchto velkých synů jejich národa, stala se v nich zárukou čistého mládí a semenem kněžských povolání.

Víš, můj drahý příteli, proč ti to vypravuji?

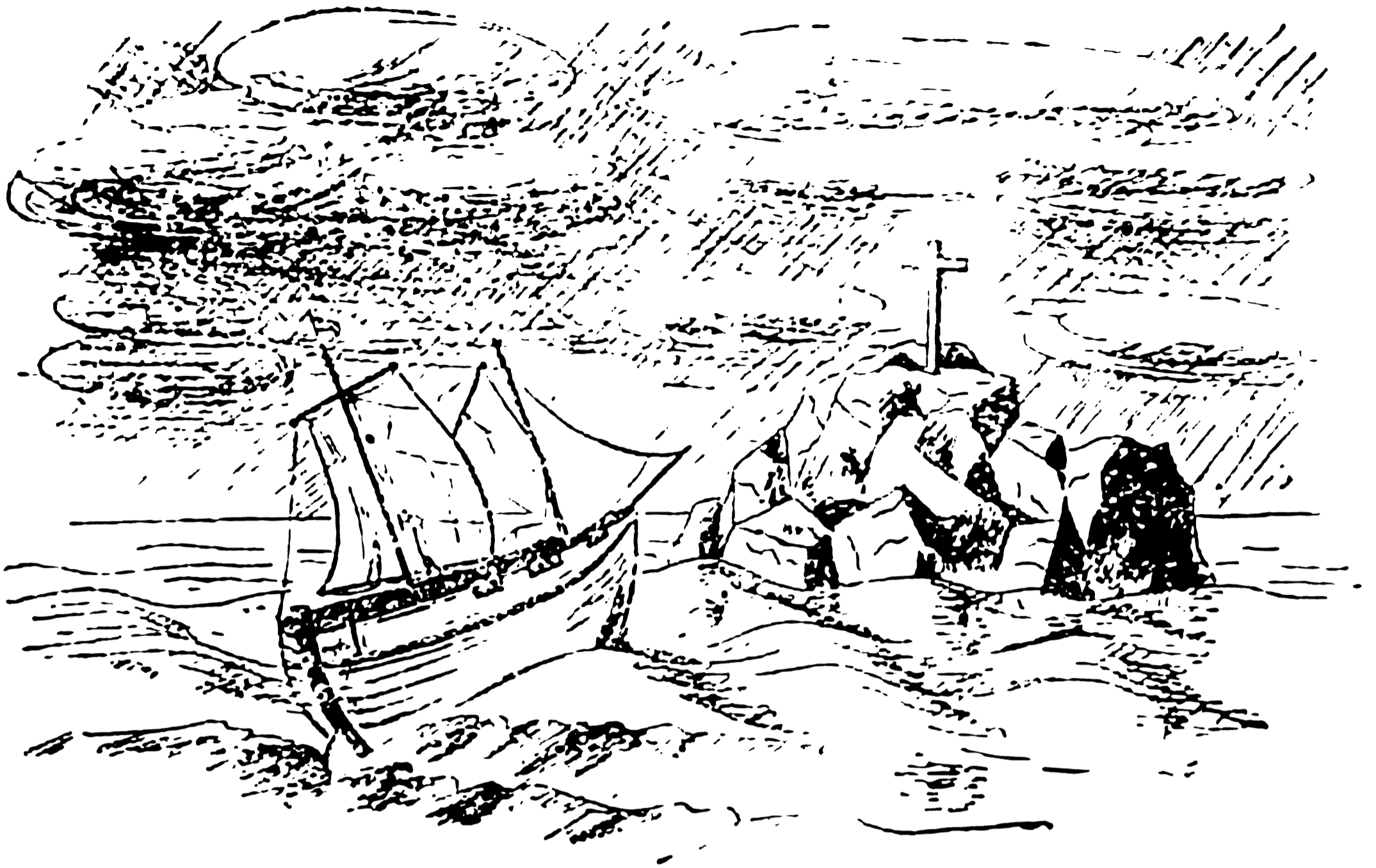
Snad několik těchto stránek, jež jsem napsal z lásky k tobě, mne opravňuje, abych tě směl o něco poprosit.

Přál bych si, abychom — ty i já — ač osobně neznámí, často se spolu setkali jako tito dva hrdinové v *Srdci svátostného Krista*.

Tam, denně při mši svaté, za tebe se modlím, abys poznal a vyplnil svatou vůli Boží.

A přijde-li snad jednou veliké, Boží ráno tvé
rimice, prosím tě, abys v témže Ježíšově Srd-
i, jež poneseš v posvěcených rukou, mně —
f jsem ještě tu, či na věčnosti — poslal no-
okněžské, svaté požehnání . . .

Uprostřed vichru a dunivé bouře
po moři jede plachetní loď.
Běsnící živly v šílené vzpouře
na sebe volají: »Ke dnu ji shod'!
Peřejí na sta jak zpěnění oří
útokem na loď se dávají v cval.
Zmítaná loďka do vln se noří,
přece však netone — jede v ní Král!

Nezdolný stěžeň v podobě kříže,
bez trhlin plachty, bílé jak sníh.
Dvacet již věků k přístavu blíže
lodice míří po vlnách zlých.

Kácí čas trůny, a padají s hlavy
koruny mocných v bláto a kal . . .
Nad lodí plá však diadém slávy:
Neklesá, neslábne — jede v ní *Králl*

Věčnosti maják jí na cestu svítí,
od směru neuhne nikdy ni píd'!
Zachráněn každý, kdo se jí chytí,
kormidlem pravdy je řízena p'íd'!
Od pólu k pólu v proudění časů
zaznívá volání v nesmírnou dál,
národům země přináší spásu:
»Pospěšte na loď! Jede v ní *Králl*«

Tajemná lodi uprostřed vírů,
veliká v poslání pro celý svět,
šťasten, kdo k tobě, záruko míru,
v životní pouti své s důvěrou vzhled!
Třikrát však šťastnější, kdo jsa pln tužeb,
srdce své mladistvé na oltář dal!
Na lodi potřeba vašich je služeb!
Staňte se lodníky! — Jede v ní Král!

OBSAH

Největší světový zápas	10
K výšinám	15
Ve službě Boží	19
Na křídlech lásky	23
Se zpěvem na rtech	29
Správnou cestou	35
Přes překážky	45
Najdu v kněžství existenci?	51
Chtěl bych prospět národu	55
Ale jsou tu rodiče a příbuzní	57
Jak to bude se studiem?	65
A což celibát?	69
Na shledanou v Eucharistii	81
Králova loď	87

Dr Čeněk Tomáško: Kněz jinochům. - Vydala
edice Petrinum v Čes. Budějovicích I. P. 1946.
Vytiskla knihtiskárna Boh. Novotného v Písku
v nákladu 10.000 výtisků. — Cena 12,— Kčs.